

အလ္လမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော

ဘုရားရှိခိုးများ

(ရထနာသုံးပါး ရုဏ်တော် ရှိခိုး နှင့်
ဥဇာဏဓဉ်(၁၆)ပါးရှိခိုးပါဝင်သည်။)

ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂါဟ အဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ
ရန်ကုန်မြို့

MHS00003

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော

ဘုရားရှိခိုးများ

(ရတနာမြတ်သုံးပါး ဂုဏ်တော်ရှိခိုးနှင့်
ဉာဏ်စဉ် (၁၆) ပါးရှိခိုး ပါဝင်သည်)

ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂါးအဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ
ရန်ကုန်မြို့

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် (၅၀၃)

မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၂၃၁)

—

အုပ်ရေး-၈၀၀၀

—

၁၉၈၁-ခု

—

အောက်တိုဘာလ

—

မန်းချီ - စံတိုး

—

ဘလောက် - သိဘာဝင်း

—

အဖုံး - အောင်သာ

—

စာအုပ်ချုပ် - အေးမိသားစု

—

ဓမ္မဒါန

မင်္ဂလာ ဦးအောင်မြင့် (ကင်းလွတ်ခွင့် အမှတ်-၁၉၀) မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ၁၆-သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍၊ ဦးတင်မောင်(၀၂၅၆-မြ)စာပေပေါင်းစုံပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊ အေ၊ ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၈)ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်သည်။

ရတနာမြတ်သုံးပါး ဘုရားရှိခိုး

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ဥပုသ်နေ့တိုင်းပင် နံနက် ၈-နာရီ ၃၀ မိနစ်၌ ၈-ပါးသီလကို ပေးလေ့ ရှိပါသည်။ ဝါတွင်းဥပုသ် နေ့များ၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့် ဥပုသ်နေ့များနှင့် သင်္ကြန်အကြိုရက် နှစ်ဆန်းတဲရက် အပါအဝင် သင်္ကြန်တွင်း ရက်တို့၌ ဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံ၌ပင် ၈-ပါးသီလ ပေးလေ့ရှိပါသည်။ ကျန်သော ဥပုသ်နေ့များ၌မူ မဟာစည်ကျောင်းတော် အောက် ထပ်၌ပင် ၈-ပါးသီလ ပေးလေ့ ရှိပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အခါကြီးရက်ကြီး ဥပုသ်နေ့ များ၌ နမော တဿ သရဏဂုံနှင့် ၈-ပါးသီလကိုပါ ပါဠိလိုရာ အနက်ကိုပါ ပို့ချပေးတော်မူသည့်အပြင် သရဏဂုံအဓိပ္ပါယ်နှင့်၊ သီလအဓိပ္ပါယ်နှင့်တို့ကိုပါ ဟောကြားတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

၁၃၄၃-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၈-ရက်နေ့ကမူ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် အစိန္တေယျစသော ဘုရားရှိခိုး အရင်းခံသည့် ဂုဏ်တော်နှင့်ဘုရားရှိခိုးကို ရွတ်ဆိုတော်မူ၍ အရဟံဂုဏ်တော်၏ အဖွင့်ကို စတင် ဟောကြားတော်မူပြီးနောက် ဂုဏ်တော်နှင့်

၂ ရတနာမြတ်သုံးပါး ဘုရားရှိခိုး

တို့ကို ဥပါသကာ ဥပါသကီ ယောဂီတိုင်းပင် ရွတ်ဆိုရှိခိုးတတ်
အောင် ဆောင်ရွက်ကြဖို့ သင့်သည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့
ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီး
ဦးပွင့်ကောင်းနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဦးဘကလေးတို့သည် ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်ကိုရယူ၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူသော တရားစာအုပ်
အမျိုးမျိုးတို့၌ ပါပြီးဖြစ်သော ဩကာသမူမှန် ကန်တော့ခန်း
နှင့်တကွ ဘုရားဂုဏ်တော် ၉-ပါး ရှိခိုး၊ (အကျဉ်းနှင့်အကျယ်)
တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါး ရှိခိုး၊ သံဃာ့ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး
ရှိခိုး၊ ဉာဏ်စဉ် ၁၆-ပါး ရှိခိုးတို့ကို စုပေါင်း၍ “ကျေးဇူး
တော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှိခိုးတော်မူလေ့
ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ” ဟူသောအမည်ဖြင့် ဤစာအုပ်ငယ်ကို
ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်က ပုံနှိပ်အပ်ပါသည်။

မင်္ဂလာ ဦးအောင်မြင့်

ဂုဏ်ထူးဆောင်အမှုဆောင်
ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်

၁၃၄၃-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်
(၂၅-၇-၈၁) နေ့။

ဘုရားဂုဏ်တော်(၉)ပါး ရှိခိုး အကျဉ်း

အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊
အပ္ပမေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ မကြံဆ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ကောင်းသော
ဂုဏ်တော်ပေါင်း အနန္တနှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား။

၁-(က) အရဟံ-လွန်ကဲထူးမြတ်သောသီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊
ပညာဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ်တို့နှင့်
ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့၏ ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်
ပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ခ) အရဟံ-ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေ
သာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်
မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ဂ) အရ-ဟံ-လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော
ကိလေသာ ရန်သူတို့ကို ပယ်သတ်တော်မူပြီးသော
မြတ်စွာဘုရား။

(ဃ) အရ-ဟံ- သံသရာစက်၏ အထောက် အကန့်တို့ကို
ချိုးဖျက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား။

;

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

(င) အ·ရဟံ— မျက်မှောက် မျက်ကွယ် အချင်းခပ်သိမ်း စင်ကြယ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

၂- သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ— သစ္စာလေးပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သူတပါးထံ နည်းမခံပဲ ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်အဟုန် အစွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာသိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၃- ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော— ဝိဇ္ဇာမည်သော ဉာဏ်ထူး ၃-ပါး၊ ဉာဏ်ထူး ၈-ပါး၊ စရဏမည်သော အခြေခံ အကျင့်တရား ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော် မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၄-(က) သုဂတော— သတ္တဝါတို့အား အကျိုးမျှားကြောင်း ဟုတ်မှန်သောစကားကောင်းကိုသာ မြှောက်ဆိုတော် မူတတ်ပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ခ) သုဂတော— မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ တင့်တယ်သော အမှုအရာ ဖြင့် ကောင်းစွာ သွားခြင်း၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်း ရှိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၅- လောကဝိဒ္ဓ— လောက၏ အကြောင်းအရာ အလုံးစုံ ကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ ၅

- ၆-(က) အနုတ္တရေ- အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သော သီလ ဂုဏ်း၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ-ဒဿနဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ကြောင့် လောကဓာတ် အလုံး၌ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။
- (ခ) ပုရိသဒမ္မသာရထိ- ယဉ်ကျေး လိမ္မာ ပညာအသိ မရှိကြသေး မပြည့်ဝသေး၍ ဆုံးမ ပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာပြည့်ဝအချိုး ကျအောင် ဆုံးမ သွန်သင်တော် မူတတ် ပေသော မြတ်စွာဘုရား။
- (ဂ) အနုတ္တရေ ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ- ဆုံးမ ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ညွှန်ကြားသွန်သင် ပဲ့ပြင်ဆုံးမမှု၌ အတုမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။
- ၇- သတ္ထာ ဒေဝ မနုဿာနံ-ချမ်းသာကြောင်း လမ်းကောင်းညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူတတ်၍ လူ နတ်တို့၏ ဆရာမြတ်ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။
- ၈- ဗုဒ္ဓေါ-တရားအလုံးစုံကိုအကုန်သိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။
- ၉- ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ကံတော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ တန်ခိုးတော်အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရဟံ- အစရှိသော ကိုးပါးသော ဂုဏ်တော်၊
ဆယ်ပါးသောဂုဏ်တော်၊ အနန္တဂုဏ်တော်၊ ကျေး
ဇူးတော်အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သက်
တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားကို ဘုရား
တပည့်တော်သည် ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍
ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော် မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏
မြတ်စွာဘုရား။

ဘုရားဂုဏ်တော် (၉) ပါးရှိခိုး ပြီး၏။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဂုဏ်တော် (၉) ပါးဘုရားရှိခိုးအကျယ်

(ရှုဟန်၊ ၁၀-၀၂ခန့်ကရေးသား၊ ယခုအနည်းငယ်ပြင်ထားသည်)

အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊
အပ္ပမေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ မကြံဆ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ကောင်းသော
ဂုဏ်တော်ပေါင်း အနန္တနှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူပေ
သော မြတ်စွာဘုရား။

၁-အရဟံ ဂုဏ်တော် ၅-ပုဒ်

၁။ လွန်ကဲထူးမြတ်သောသီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊
ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်
မူသည်ဖြစ်၍ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းဟု ကမ္ဘာအတွင်း၌
သမ္ဘာရင်းထူ ဂုဏ်လင်းသူတို့မှစ၍ အနန္တမဆုံး လောကကြီး
တခုလုံး၏ ညွတ်ရုံးဖူးမြော် ပူဇော်ခြင်းဝိသေသ ထူးမြတ်သော
သက္ကာရတို့ကို တောင့်တသည့်ချမ်းသာ လိုရာရာအကျိုးများဖြင့်
တိုးပွားမသွေ ချမ်းသာစေ ရည်မြော်လျက် ခံယူတော်မူထိုက်
သောကြောင့် ရတော်မူသော အရဟံဟူသော အမည်တော်

၈ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

နာမ ဝိသေသဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်ဘဝဂ် မဆန့်တက်အောင်
နွံလျက် ကျော်စောတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

။ ဘဝအဆက်ဆက် အနုမတင်သံသရာက အစဉ်တစိုက်
လိုက်ပါခဲ့သော ကိလေသာ အလေ့အလာ အထုံဝါသနာနှင့်
တကွ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်
မူသောကြောင့် ရတော်မူသော အရဟံဟူသော အမည်တော်
နာမ ဝိသေသဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်ဘဝဂ် မဆန့်တက်အောင်
နွံလျက် ကျော်စောတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၃။ လောဘ ကိလေသာ၊ ဒေါသ ကိလေသာ၊ မောဟ
ကိလေသာ၊ မာန ကိလေသာ၊ ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ
ကိလေသာ၊ ထိနကိလေသာ၊ ဥဒ္ဓစ္စကိလေသာ အဟိရိက
ကိလေသာ၊ အနောတ္တပ္ပ ကိလေသာတည်းဟူသော သရုပ်
အားဖြင့် ကိလေသာ ၁၀-ပါး အကျယ်ပွားလျှင် တထောင့်
ငါးရာ များလှစွာသော ကိလေသာရန်သူတို့ကို အရဟတ္တမဂ်
ဓားလက်နက်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ခုတ်ဖြတ် ပယ်သတ်တော်မူ ပြီး
သောကြောင့် ရတော်မူသော အရဟံဟူသော အမည်တော်
နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၄။ ပုံတောင်းတူစွာ အဝိဇ္ဇာတရပ် အကွပ်ပမာ ဇရာမရဏ
ပတ်လည်ခသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရဟတ်သံသရာ ဘီးစကြာဝယ်
သင်္ခါရမှ ဇာတိကျအောင် အလယ်ကဆယ်တန် ထောက်အကန့်
တို့ကို အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်သန်လျက်ဖြင့် မဆက်မစပ် အကုန်လုံး

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ ၉

ပြတ်အောင် ခုတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီး စွန့်ပယ်တော်မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော အရ-ဟံ ဟူသော နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၅။ မျက်မှောက် မျက်ကွယ် အချင်းခပ်သိမ်း စင်ကြယ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော အ-ရဟံ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၂-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ၂-ပုဒ်

၁။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိသင့်သိထိုက်တဲ့ သစ္စာ ၄-ပါး တည်း ဟူသော အဘိညေယျတရား၊ ပိုင်းခြား၍ သိသင့် သိထိုက်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတည်းဟူသော ပရိညေယျတရား၊ ပယ်သင့် ပယ်ထိုက်တဲ့ သမုဒယသစ္စာတည်းဟူသော ပဟာတဗ္ဗတရား၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ဆိုက်ရောက်၍ သိမြင်သင့် သိမြင်ထိုက်တဲ့ နိရောဓသစ္စာတည်းဟူသော သဒ္ဓိကာတဗ္ဗတရား၊ ပွားများသင့် ပွားများထိုက်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာတည်းဟူသော ဘာဝေတဗ္ဗတရား အားဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါး ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို သူတပါးထံ နည်းမခံပဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် အဟုန်စွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာသိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၂။ ပိဋနဋ္ဌ - ညည်းဆဲတတ် + ညည်းဆဲအပ်သော အနက် သဘော၊ သင်္ခတဋ္ဌ-ပြုပြင်အပ်သော အနက်သဘော၊ သန္တာပဋ္ဌ- ပူလောင်စေတတ်သောအနက်သဘော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌ-ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲ မတည်မြဲသော အနက်သဘော၊ ဤသို့အားဖြင့် ဒုက္ခ

၁၀ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သစ္စာ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအချက် သဘောအနက် ၄-ပါး။ အာယုဟနဋ္ဌ-နှစ်သက်လိုချင် ခင်မင်တွယ်တာသော အားဖြင့် ဆင်းရဲပွားအောင် အားထုတ်ခြင်း အနက်သဘော၊ နိဒါနဋ္ဌ - ဆင်းရဲကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အနက်သဘော၊ သံယောဂဋ္ဌ-နှစ်သက် သာယာ တွယ်တာသောအားဖြင့် သံသရာဆင်းရဲနှင့် ယှဉ်တွဲ စေတတ်သော အနက်သဘော၊ ပလိဗောဓဋ္ဌ - ဆင်းရဲဒုက္ခ ဝဋ်ဘဝမှ မလွတ်ရအောင် ချည်နှောင် တွယ်ကပ်လျက် နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင်တတ်သော အနက်သဘော၊ ဤသို့အားဖြင့် သမုဒယသစ္စာ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအချက် သဘော အနက် ၄-ပါး။ နိဿရဏဋ္ဌ-ဆင်းရဲဒုက္ခ သင်္ခါရတို့မှ ကင်းလွတ် ထွက်မြောက်သော အနက်သဘော၊ ဝိဝေကဋ္ဌ - သင်္ခါရဒုက္ခ လုံးဝကင်းရှင်း ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း အနက်သဘော၊ အသင်္ခတဋ္ဌ- အကြောင်းတစုံတခုက မပြုရသော အနက်သဘော၊ အမတဋ္ဌ- မသေ မပျက်ပဲ အမြဲတည်ရှိနေသော အနက်သဘော၊ ဤသို့ အားဖြင့် နိရောဓသစ္စာ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအချက် သဘောအနက် ၄-ပါး။ နိယျာနဋ္ဌ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်သွား တတ် + ထုတ်ဆောင်တတ်သော အနက်သဘော၊ ဟေတုဋ္ဌ - နိရောဓသစ္စာခေါ် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်သို့ ဆိုက်ကပ်ဝင်ရောက် ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော အနက်သဘော၊ ဒဿနဋ္ဌ- နိရောဓသစ္စာခေါ် နိဗ္ဗာန်အလင်းကို ဖောက်ထွင်းမြင်ကာ လေး သစ္စာကိုပိုင်နိုင်စွာသိမြင်ခြင်းအနက်သဘော၊ အာဓိပတေယျဋ္ဌ- ဒုက္ခနှင့်နှိုင်းစာလျှင် လွန်စွာအထူး အကြီးအမှူးဖြစ်ခြင်း အနက်

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၁၁

သဘော၊ ဤသို့အားဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာ၏ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအချက် သဘောအနက် ၄-ပါး။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအနက် တဆယ့်ခြောက်ချက်သော သဘောမှန်တို့ဖြင့် ဆင်းရဲစစ်ဆင်းရဲမှန် ဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အစစ်အမှန်ဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ ချမ်းသာအစစ်အမှန် ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ၊ ထိုချုပ်ငြိမ်းရာသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းကောင်း အစစ်အမှန်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာတည်းဟူသော သစ္စာ ၄-ပါး ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို သူတပါးထံ နည်းမခံပဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဟုန်အစွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

(ဤ ၂-ပုဒ်တို့၌ အကျဉ်း အကျယ်မျှသာ ထူးသည်)

၃-ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော် ၃-ပါး

၁။ ဝိဇ္ဇာမည်သော ဉာဏ်ထူး ၃ ပါး၊ ဉာဏ်ထူး ၈-ပါး၊ စရဏမည်သော အခြေခံအကျင့်တရား ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၂။ သုံးပါးဝိဇ္ဇာ ပု-ဒိ-အာနှင့် တဖြာထိုမှ ဝိ-မ လူ-ဒိ-စေ-ပု-ဒိ-အာ ဝိဇ္ဇာရှစ်မျိုး ပြည့်ပြီးလျှင်ထိန်၊ သိ-လွန်-ဘော-ဇာ-သဒ္ဓါ၊ သတိ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ-ဗာဟုသစ္စ ဝီရိယာ ပညာ တတိယ၊ ဈာန်စုလေးခုအားဖြင့် ဆယ့်ငါးပါးရ စရဏတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ

၁၂ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၃။ ရှေးရှေး ဘဝဟောင်း အဆက်ဆက် ခန္ဓာဟောင်း အစဉ်ကို သိမြင်နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေနှင့်တကွ အလုံးစုံသော အဆင်းဓာတ် ရူပါရုံ ဟူသမျှကို သိမြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝေါလေးဖြာ ကိလေသာ ခပင်းကို အကြွင်းမဲ့ ကုန်ပျက်စေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ပညာ တည်းဟူသော အာသဝက္ခယဉာဏ်၊ ဤသို့ အားဖြင့် ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာ အစရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မိမိကိုယ်နှင့် ထင်တူပြု၍ ဖန်ဆင်းနိုင်သော မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်၊ အထွေထွေ အမျိုးမျိုး တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်၊ အလုံးစုံ သော အသိဓာတ်သဒ္ဓါရုံဟူသမျှကို ကြားသိနိုင်သော ဒိဗ္ဗသော တဉာဏ်၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ စိတ်အလိုအကြံကို သိနိုင် သော စေတောပရိယဉာဏ်၊ ရှေးရှေး ဘဝဟောင်း အဆက် ဆက် ခန္ဓာဟောင်းအစဉ်ကို သိမြင်နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေနှင့်တကွ အလုံးစုံသော အဆင်း ဓာတ်ရူပါရုံဟူသမျှကို သိမြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသ- ဝေါလေးဖြာ ကိလေသာခပင်းကို အကြွင်းမဲ့ကုန်ပျက်စေတတ် သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ပညာ တည်းဟူသော အာသဝက္ခယ ဉာဏ်အားဖြင့် ဤသို့ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊ ကိုယ်နှုတ် နှစ်ရပ်ကို ငြိမ်ဝပ်- အောင် စောင့်စည်းခြင်း တည်းဟူသော ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလ၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါး တံခါး ၆-ရပ်ကို ငြိမ်ဝပ်လုံခြုံအောင်

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၁၃

စောင့်စည်းခြင်း တည်းဟူသော ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အစာ၌
 အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်းဟူသော ဘောဇနမတ္တညူတာ၊ ကျိန်း
 စက်ချိန် နည်းပါး၍ ဘာဝနာဖြင့် နိုးကြားခြင်း ဟူသော
 ဇာဂရိယ၊ ယုံကြည်မှု၊ ကြည်ညိုမှု၊ ကြည်လင်မှု ဟူသော
 သဒ္ဓါတရား၊ အောက်မေ့သင့်ရာ၌ အောက်မေ့မှု၊ အမှတ်ရမှု
 ဟူသော သတိတရား၊ မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော ဟိရီ
 တရား၊ မကောင်းမှုမှ ကြောက်တတ်သော ဩတ္တပ္ပတရား၊
 အကြား အမြင်များခြင်း ဟူသော ဗာဟုသစ္စတရား၊ မနစ်
 မဆုတ် အားထုတ်မှုဟူသော ဝီရိယတရား၊ မှန်ကန်စွာ သိတတ်
 သော ပညာတရား၊ ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊
 တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန် ဤသို့အားဖြင့် စရုဏ တဆယ့်
 ငါးပါး၊ ဤသို့လျှင် သတ္တဝါတို့၏ မျက်စိပမာ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊
 ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊ သတ္တဝါတို့၏ အတောင်နှစ်ဘက် ခြေလက်
 အလား တဆယ့်ငါးပါးသော စရုဏတို့နှင့် လုံးဝဥသျှံပြည့်ဝ
 တော်မူသောကြောင့် ဝိဇ္ဇာစရုဏ-သပ္ပန္နဟူသော အမည်တော်
 နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

(ဤသုံးပုဒ်တို့၌ အကျဉ်း၊ အလတ်၊ အကျယ်အမြန်မျှသာ
 သုံးသည်။)

၄-သုဂတဂုဏ်တော် ၄-ပုဒ်

၁။ မမှန် အကျိုးမရှိ သူနာလို+မနာလို၊ မှန်သော်လည်း
 အကျိုးမရှိ သူနာလို+မနာလိုအားဖြင့် ပြားသော စကား
 ၄-ခွန်းကိုပယ်၍ ဟုတ်မှန်ကျိုးများ သူတပါး နာလို+မနာလို

အားဖြင့် ပြားသော စကားကောင်း ၂-ခွန်းကိုသာ သင့်လျော်သောအခါ၌ မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၂။ ဘေးမဲ့ရပ်ခွင် နိဗ္ဗာန်ဝင်ဖို့ မဂ္ဂင်ရှစ်စင်း တင့်တယ်သော ကြွသွားခြင်း ရှိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၃။ မကောင်းညစ်ညမ်း အလွန်ဆိုးသွမ်းသည့် ဘေးဘျမ်းအနန္တ ဝဋ်ဆင်းရဲ သင်္ခါရတို့မှ ကောင်းလှတဲ့စခန်း ပြည်နိဗ္ဗာန် မြနန်းသို့ ကြွလှမ်း ဆိုက်ရောက်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၃။ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာခြေရင်း တံတားခင်း၍ ဝပ်စင်းဦးခနိယတဗျာဒိတ် အောင်ဘိသိက်ပန်း ဆင်မြန်းသည်မှ အဦးစ၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ကျအောင် အန္တ ၂-ပါး အယုတ်တရားသို့ မလားမသိ ပါရမီစာဂ စရိယအနှစ် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းတို့ကို ဆင့်လောင်းဖြည့်စွမ်း အလယ်လမ်းဖြင့် ပြောင့်တန်းကေန့် သဗ္ဗညုဏ်ကို ရည်သန်လျက်သာ ကြွလာတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သုဂတဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

လောကဝိဒ္ဓ ဂုဏ်တော် ၂-ပုဒ်

၁။ သတ္တလောက သင်္ခါရလောက ဩကာသ လောကတည်းဟူသော လောကသုံးပါးကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ကြွင်းကျန်

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ ၁၅

မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မြင်သိတော်မူသော
ကြောင့် ရတော်မူသော လောကဝိဒ္ဓဟူသော အမည်တော်
နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၂။ အနန္တများစွာ သတ္တဝါ အပေါင်းတည်း ဟူသော
သတ္တဝါလောက၊ သတ္တဝါတို့တည်နေရာ ၃၁-ဘုံ၌ အနန္တ
စကြာဝဠာ ဂြိုဟ်တာရာနှင့်သမုဒ္ဒရာ ရေမြေ တောတောင် လေမှု
အဦးစ၍ ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်အပေါင်းတည်းသော ဩကာသလောက၊
သတ္တဝါနှင့်ဩကာသ နှစ်ဝသန္တာန် ရုပ်နာမ်ဟူသမျှ သင်္ခါရ
တရားအပေါင်း တည်းဟူသော သင်္ခါရ လောကအားဖြင့်
လောကသုံးပါးကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်း
သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မြင်သိတော်မူသောကြောင့်
လောကဝိဒ္ဓ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

(ဤ ၂-ပုဒ်၌ အကျဉ်း အကျယ်မျှသာထူးသည်။)

(၆) အနုတ္တရဂုဏ်တော် ၁-ပုဒ်

အတုမရှိ မြင့်မြတ်သော သီလဂုဏ် ကျေးဇူးတော် တည်း
ဟူသော သီလက္ခန္ဓာ၊ သမာဓိဂုဏ် ကျေးဇူးတော်တည်းဟူသော
သမာဓိက္ခန္ဓာ၊ ပညာဂုဏ် ကျေးဇူးတော် တည်းဟူသော ပညာ-
က္ခန္ဓာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဂုဏ် ကျေးဇူးတော် တည်းဟူသော
ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ပညာဂုဏ် ကျေးဇူးတော်
တည်းဟူသော ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနက္ခန္ဓာတည်းဟူသော ငါးပါး
သော ဂုဏ်ကျေးဇူး အထူးအမြတ်ဆုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်

၁၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဖြစ်၍ သုံးပါးသောလောက၌ တူမျှသူမရှိပဲ အလွန်အကဲ
အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော
အနုတ္တရဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

(၇) ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော် ၁-ပုဒ်

မယဉ်ကျေးမလိမ္မာ ပညာဉာဏ်ကင်း အလွန်အမင်းရိုင်းပျ၍
ဆုံးမတော်မူထိုက်သည့် ပရိဗိုဇ်သစ္စက အာဠာဝက နတ်ဘီလူး
တဦး ထိုမှ ဗကဗြဟ္မာ နာဠာဂီရိ အစရှိသော လူယောက်ျား
နတ်ယောက်ျား တိရစ္ဆာန်ယောက်ျားတို့ကို တရားမြတ်ဆေး
အစဉ်ကျေး၍ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ဖြစ်စေကာဖြင့် သုံးဖြာ သရဏဂုံ
ငါးစုံသီလ တည်ကြစေလျက် စျာန်မဂ်ဖိုလ်တိုင် ရရှိနိုင်အောင်
ပိုင်ပိုင်လှလှ နေရာကျဖြင့် သုံးမတော် မူတတ်သောကြောင့်
ရတော်မူသော ပုရိသဒမ္မ သာရထိ ဟူသော အမည်တော်
နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

(လက်သည်းကွင်းဖြင့် ပြသော အထက်ပါ ၆-၇ ၂-ပုဒ်
တို့မှာ ခွဲ၍ယူလျှင်ရသော ဂုဏ်ပုဒ်တို့ ဖြစ်သည်။)

၆ (၆-၇) အနုတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော် ၁-ပုဒ်

မယဉ်ကျေး မလိမ္မာ ပညာအသိမရှိကြသေး မပြည့်ဝသေး၍
ဆုံးမပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာ
ပြည့်ဝ အချိုးကျအောင် ဆုံးမညွှန်ကြားမှု၌ အတူမရှိ အမြင့်
အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော အနုတ္တရော
ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ဟူသော အမည်တော် နာမ။ပ။မြတ်စွာ
ဘုရား။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၁၇

၇ (ဂ) သတ္တာဒေဝမနုဿ ဂုဏ်တော် ၂-ပုဒ်

၁။ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို မကောင်းဆိုးရွား အကျိုးမဲ့အမှုများမှ ပိတ်ဆို့ဖြစ်တားလျက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာဖြစ်ဖွယ်ရာ အကြောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းကောင်းညွှန်ပြကြီးကျယ်သောလုံ့လဖြင့် ဆုံးမတော်မူတတ်သည့် ဆရာမြတ်အစစ်တပါးတည်း ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ ဟူသော အမည်တော် နာမဏပ။မြတ်စွာဘုရား။

၂။ ဒမြ သူခိုး တောပုန်းထူသော ခရီးခဲတည်းဟူသော စောရကန္တာရ၊ ခြင်္သေ့ ဝံ ကျား သားရဲများသော ခရီးခဲတည်းဟူသော ဝါဠကန္တာရ၊ သောက်ရေသုံးရေ မရ ရှားပါးလှသော ခရီးခဲတည်းဟူသော နိရုဒကကန္တာရ၊ သစ်သီး သစ်ရွက်မှစ၍ အစာအာဟာရရှားပါးလှသောခရီးခဲတည်းဟူသော အပ္ပဘက္ခကန္တာရ၊ လူသားစားကြုံး ဘီလူးသဘက် ပေါများသည့် ခရီးခဲတည်းဟူသော အမနုဿကန္တာရအားဖြင့် ငါးပါးသော ခရီးခဲ ခရီးခက်တို့မှ မလွတ်ထွက်နိုင်ပဲ ဆင်းရဲညစ်ညမ်းပင်ပန်းနေသော လှည်းကုန်သည်တို့ကို ထိုခရီးခဲ ခရီးခက်တို့မှ လွတ်ထွက်နိုင်အောင် ထုတ်ဆောင်မနေ့ ရန်ဘေးကင်းပအေးမြသာယာ မြို့ပြည်ရွာသို့ ကောင်းစွာဆောင်ပို့သည့် ကုတို့ဦးစီး လှည်းမှူး ခေါင်းဆောင်ကြီးပမာ အသစ်အသစ် အကုန်အဖန် ဖြစ်ရမှုမစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာတည်းဟူသော ဇာတိကန္တာရ၊ အဖန်ဖန် ယိုယွင်း၍ အိုမင်းဆွေးမြေ့မှုမစဲသည့်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာတည်းဟူသော ဇရာကန္တာရ၊ အဖန်ဖန်
 ကျန်းမမာ ဖျားနာရမှုမစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာတည်း
 ဟူသော ဗျာဓိကန္တာရ၊ အဖန်ဖန် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်ပြုန်း၍
 သေဆုံးရမှု မစဲသည့် ခရီးခဲမှန်စွာ သံသရာ တည်းဟူသော
 မရဏကန္တာရ အားဖြင့် လေးပါးသော သံသရာရေဝဲ ခရီးခက်
 ခရီးခဲတို့၌ ဆင်းရဲနစ်မြ့်လျက် ပင်ပန်းနေသော ဗြဟ္မာနတ်လူ
 သုံးဘုံ သူတို့ကို ကြည်ဖြူအေးမြ ဘေးကင်းပသည့် အမတစခန်း
 ပြည်နိဗ္ဗာန်မြဲနန်းသို့ တက်လှမ်းဝင်ဘို့ ထုတ်ဆောင် ပို့သဖြင့်
 နတ်လူတို့၏ဆရာ သတ္တဝါတို့၏ နာထ မဟာနာယက ဦးစီး
 အမှုကြီး ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော သတ္တာ
 ဒေဝမနုဿာနံ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

၈-(၉) ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ၅-ပုဒ်

၁။ သစ္စာ ၄-ပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား
 ကျန ကိုယ်တော်တိုင်သိရ၍ ဝေနေယျများစွာ သတ္တဝါတို့အား
 ဟောကြားသိစေတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓ-
 ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

၂။ သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်အားဖြင့်
 ဧညယျဓံငါးပါး သိသင့်သိထိုက်သော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား
 ဝေဖန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
 သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်
 တော်နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၁၉

၃။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်၅၂-ပါး၊ နိဗ္ဗန္ဒရုပ် ၁၈-ပါးဟူသော သင်္ခါရတရား၊ ဝိကာရရုပ်ငါးပါး ဟူသော ဝိကာရတရား၊ သင်္ခတလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာ ဟူသော လက္ခဏာတရား၊ နိဗ္ဗာန်တရား၊ အမျိုးမျိုးသော ပညတ်တရား အားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသင့်သိထိုက်သော ဥပယုခံငါးပါး- သင်္ခတ အသင်္ခတ စသည်ပြားသော တရားအလုံးစုံကို အကုန် အစင် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူ သော ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၄။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစရှိသော ဝိမောက္ခန္တိက ဉာဏ် တော်ပေါင်း အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဉာဏ် ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍ သစ္စာလေးတန် ဥပယုခံငါးပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၅။ သစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြား၍သိသော စတုသစ္စဉာဏ် တော် ၄-ပါး၊ (အကျိုးတရား၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဟောအပ်သော အနက်၊ ဝိပဿနာ၊ ကိရိယာ- ငါးဖြာသော အတ္တဟူသော) အကျိုးအနက် တို့ကို ဖောက်ထွင်းဖွင့်လှစ် ဝေဖန်ခဲ့ခြား အပြားအားဖြင့် သိ သော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ (အကြောင်းတရား၊ အရိယာမဂ်၊ ဒေသနာပဋိ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အားဖြင့် ငါးပါးသော ဓမ္မ ဟူသော) အကြောင်းပါဠိတို့ကို ဖောက်ထွင်းဖွင့်လှစ် ဝေဖန် ခဲ့ခြား အပြားအားဖြင့် သိသော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ ပါဠိ

သဒ္ဓါ အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်ခဲ့ခြား အပြားအားဖြင့် သိသော နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကအမှန်ရအောင် ဉာဏ် ဟူသမျှကိုသိသော ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေအနုအရင့် အဆင့်ဆင့်ကို ထောက်ချင့် သိစွမ်းနိုင်သော ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိ မည်သော (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့နှင့် လုံးဝမပိုင် မသက်ဆိုင်သော) အသာဓာရဏ ဉာဏ်တော်၊ သတ္တဝါတို့၏အလိုအကြိုက်ဖြစ်သော အယူမှားနှင့် အသိဉာဏ်ဟူသော စိတ်ဓာတ်၏ ကိန်းဝပ်တည်နေရာ အာသယ နှင့် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်သော ကိလေသာဟူသော အနုသယ တို့ကို သိစွမ်းနိုင်သော အာသယာနုသယ မည် သော။ပ။ အသာဓာရဏ ဉာဏ်တော်၊ ရေအယဉ် မီးလျှံ အဖန် ဖန်ဖြင့် ပြန်လှန်ဖုံဖုံ အစုံစုံတန်ခိုး ပြာဋိဟာ အမျိုးမျိုးကို စိုးမိုးနိုင်နင်း တဏှာချင်းဖြင့် ဖန်ဆင်းစီရင် တော်မူနိုင်သော ယမကပါဋိဟာရိယ မည်သော။ပ။ အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ အလုံးစုံများစွာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ သနားခြင်းကြီးစွာ မဟာကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိ မည်သော။ပ။ အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ ရှိရှိသမျှ တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတမည် သော။ပ။ အသာဓာရဏဉာဏ်တော်၊ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျှင် ပိတ် ပင် ကွယ်ခြား ဆီးတားမရှိ ထုတ်ချင်းပေါက် မြင်သိနိုင်သော အနာဝရဏ မည်သော (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကတို့နှင့် လုံးဝမပိုင် မသက်ဆိုင်သော) အသာဓာရဏ ဉာဏ်တော်--ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော် ၁၄-ပါး။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

(၁) အကြောင်း ဟုတ်-မဟုတ်၊ မှန်-မမှန်ကို ကေန သိနိုင်သော ဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏ်တော်၊ (၂) ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေး ဝိပါက်ကို ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂ ဟူသော အထောက်အပံ့ပစ္စယ အကြောင်းအားဖြင့် ၎င်း၊ ကံ-ဟူသော မူလ အကြောင်းရင်း အားဖြင့်၎င်း ပိုင်းခြား၍သိနိုင်သော ကမ္မဝိပါကဉာဏ်တော်၊ (၃) အလုံးစုံသော ဂတိငါးတန်နှင့် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်စေတတ်သည့် ပဋိပတ်အကျင့်လမ်းကို ဖြောင့်တန်းစွာ သိနိုင်သော သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီပဋိပဒါဉာဏ်တော်၊ (၄) စက္ခုဓာတ် ကာမဓာတ် အစရှိသော များပြားသော ဓာတ်နှင့် အချင်းချင်းသဘော လက္ခဏာအားဖြင့် ထူးခြားသော ဓာတ်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော ခန္ဓာလောက၊ အာယတန ၁၂-ပါးဟူသော အာယတနလောက၊ ဓာတ် ၁၈-ပါးဟူသော ဓာတ်လောကတို့ကို ခွဲခြားဝေဖန်၍ ကေနသိနိုင်သော အနေကဓာတု နာနာဓာတု လောကဉာဏ်တော်၊ (၅) သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နေစိတ်ထား နှလုံးသွင်းပုံ အစားစားကို ပိုင်းခြား၍သိသော နာနာဝိမုတ္တိကဉာဏ်တော်။ (၆) သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေအနု-အရင့် အဆင့်ဆင့်ကို ထောက်ချင့်သိစွမ်းနိုင်သော ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော်၊ (၇) ရူပဈာန် ၄-ပါး ဝိမောက္ခဂ-ပါး၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ စသော သမာဓိ ၃-ပါး၊ ရူပ-အရူပနီရောဓ-ဟူသော သမာပတ် ၉-ပါးတို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း-သံကိလေသ၊ ဖြူစင်ခြင်း-ဝေါဒါန၊ သမာပတ်မှ ထကြောင်း ဘဝင်စိတ် ဖိုလ်စိတ်နှင့် အထက်စွာန်သို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း

၂၂ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကောင်းကောင်းလေ့လာထားပြီးသော အောက်ဖျာန်ဟူသော ဝုဠာနတ္တိကို မုချသိစွမ်းနိုင်သော ဖျာန-ဝိမောက္ခ-သမာဓိ-သမာပတ္တိ-သံကိလေသ-ဝေဒါန-ဝုဠာနဉာဏ်တော်၊ (၈) ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်တော်၊ (၉) ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်တော်၊ (၁၀) အာသဝက္ခယဉာဏ်တော် ဤသို့အားဖြင့်ဒသဗလဉာဏ်တော် ၁၀-ပါး။

ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ကေနိသိသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဟု ဝန်ခံတော်မူရာ၌ ၎င်း၊ အာသဝကိလေသာ ခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းပြီးသော ခဏာသဝဟု ဝန်ခံတော်မူရာ၌၎င်း၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် ဖျာန် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော အန္တရာယ်က ဓမ္မတို့ကို ဟောကြားတော်မူရာ၌၎င်း၊ အရိယမဂ်တရားကို သံသရာဝဋ်မှ ထွက်သွားတတ်-ထုတ်ဆောင် တတ်သော နိယျာနိကဓမ္မ ဟု ဟောကြားတော် မူရာ၌၎င်း၊ ဤ ၄-ပါးသော ဌာနတို့၌ နတ်လူနှင့်တကွ တလောကလုံးတွင် တဦးတယောက်မျှ အကြောင်းနှင့်တကွ အပြစ်ပြု၍ စောဒကဝင်နိုင်ဖွယ် အရိပ်နိမိတ် တစုံတရာမျှ မရှိသဖြင့် မကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်တော်မူခြင်းကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါဝယ် ဝမ်းသာ ရှင်လန်းမှု သောမနဿနနှင့်ယှဉ်သော စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော် ၄-ပါး။

မင်းတို့၏ အစည်းအဝေးဟူသော ခတ္တိယ ပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ အစည်းအဝေးဟူသော ဗြာဟ္မဏ ပရိသတ်၊ သဌေး သူကြွယ်တို့၏ အစည်းအဝေးဟူသော ဂဟပတိ ပရိသတ်၊ ရသေ့ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးဟူသော သမဏ ပရိသတ်၊

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၂၃

စတုမဟာရာဇိကနတ်တို့၏ အစည်းအဝေးဟူသော စတုမဟာ-
ရာဇိက ပရိသတ်၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အစည်းအဝေး
ဟူသော တာဝတိံသာပရိသတ်၊ မာရ်နတ်အက်တော်သားတို့၏
အစည်းအဝေးဟူသော မာရပရိသတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်း
အဝေးဟူသော ဗြဟ္မာ့ပရိသတ်အားဖြင့် ရှစ်ပါးသောပရိသတ်
တို့၏ ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိပဲ ရဲရင့်စွာ ဝင်ရောက် ဟောပြောနိုင်
ခြင်းကို ဆင်ခြင်တော်မူသော အခါဝယ် ဝမ်းသာ ရှင်လန်းမှု
သောမနဿနှင့် ယှဉ်သော အဋ္ဌပရိသာဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော်
ဂ-ပါး။

ဥမ္မ ပေါက်ဖွားသော သတ္တဝါမျိုးဟူသော အဏ္ဏဇ
ယောနိ၊ သားအိမ်မှ ပေါက်ဖွားသော သတ္တဝါမျိုး ဟူသော
ဇလာဗုဇယောနိ၊ အညိဉ်ဖြစ်ပွားသော သတ္တဝါမျိုးဟူသော
သံသေဒဇယောနိ၊ အနီး၌ကျလာသကဲ့သို့ ကိုယ်ထင်ရှား အပြည့်
အစုံဖြစ်သော ဥပပါတ်ယောနိအားဖြင့် လေးပါးသော ယောနိ
တို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော စတုယောနိ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်တော်
၄-ပါး။

နတ် လူ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ ငရဲတည်းဟူသော ဂတိငါးပါး
ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်တော် ငါးပါး။

ဇရာမရဏဟူသော ဒုက္ခ၌သိသောဉာဏ်၊ ဇရာမရဏ၏
ဖြစ်ကြောင်း ဇာတိဟူသော ဒုက္ခသမုဒယ၌ သိသောဉာဏ်၊
ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော နိရောဓ၌ သိသောဉာဏ်၊ ဇရာ

မရုဏ၏ ချုပ်ခြင်း နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂဉ္စသိသောဉာဏ်၊ ဇာတိဟူသောဒုက္ခဉ္စသိသောဉာဏ်။ပ။ သင်္ခါရတို့ဟူသော ဒုက္ခသမုဒယဉ္စ သိသောဉာဏ်၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော နိရောဓဉ္စ သိသောဉာဏ်၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂဉ္စသိသောဉာဏ်၊ ဤသို့ အားဖြင့် ၄၄-ပါးသော ဉာဏ်တော်။

ဇာတိကြောင့် ဇရာမရုဏဖြစ်သည်ဟု သိသောဉာဏ်၊ ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရုဏမရှိဟု သိသောဉာဏ်၊ အတိတ်ကာလဉ္စလည်း ဇာတိကြောင့် ဇရာမရုဏဖြစ်သည်ဟု သိသောဉာဏ်၊ ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရုဏမရှိဟု သိသောဉာဏ်၊ အနာဂတ်ကာလဉ္စလည်း ဇာတိကြောင့် ဇရာမရုဏဖြစ်သည်ဟု သိသောဉာဏ်၊ ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရုဏမရှိဟု သိသောဉာဏ်၊ ထိုဉာဏ် ၆-ပါးကို ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ပျောက်ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိသည်ဟု သိသောဉာဏ်။ပ။အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြသည်ဟု သိသောဉာဏ်၊ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် သင်္ခါရတို့မရှိဟု သိသောဉာဏ်၊ အတိတ်ကာလဉ္စလည်း အနာဂတ်ကာလဉ္စလည်း ထိုဉာဏ် ၆-ပါးကို ကုန်ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ပျောက်ခြင်းသဘော ရှိသည်၊ ပျက်ပြယ်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိသည်ဟု သိသောဉာဏ်၊ ဤသို့အားဖြင့် ၇၇-ပါးသော ဉာဏ်တော်။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၂၅

ဤသို့ စသည်ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏အဆုံး၌
ဖြစ်၍ ဝိမောက္ခန္တမည်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည်နှင့် တပြိုင်
နက် ရအပ်သော ဉာဏ်တော်များဖြစ်၍ဝိမောက္ခန္တိကမည်သော
ဉာဏ်တော်ပေါင်းအနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသည်
ဖြစ်၍ သစ္စာလေးတန် ခြေယျဓံငါးပါး ခပ်သိမ်းသော တရား
တို့ကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ကြွင်းကျန်မရှိ ခပ်သိမ်းသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဗုဒ္ဓ
ဟူသော အမည်တော်နာမ ဝိသေသဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန်ဘဝဂ်
မဆန့်တက်အောင် နှံလျက် ကျော်စောတော်မူပေသောမြတ်စွာ
ဘုရား။

(ဤဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ၅-ပုဒ်တို့တွင် ၂-နှင့် ၃၊ ၄-နှင့် ၅-တို့
သည် အကျဉ်းနှင့်အကျယ်အဖြစ်မျှသာ ထူးကြသည်။)

၉- (၁၀) အဂဝါဂုဏ်တော် ၉-ပုဒ်

၁။ လွန်ကဲထူးမြတ်သော သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာ
ဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ် ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံ
တော်မူသည်ဖြစ်၍ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ထက်
လွန်ကဲ မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး အဖြစ်ဖြင့် အလေးပြုအပ်
ပြုထိုက်သောကြောင့် ရတော်မူသော အဂဝါ ဟူသော
အမည်တော်နာမ။ ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၂။ လောကီ လောကုတ္တရာချမ်းသာတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော
ဒါန၊ သီလ စသည် အလီလီအဆင့်ဆင့် အမြင့်မြတ်ဆုံး ဘုန်း

၂၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကံတော် အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

၃။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော တသိန်းမက များစွာသော ကိလေသာတို့ကို၎င်း၊ အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် ကိလေသာမာရ်၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်၊ ခန္ဓမာရ်၊ မစ္စုမာရ်၊ ဒေဝပုတ္တမာရ် ဟူသော မာရ်ငါးပါးတို့ကို၎င်း ချိုးဖျက် ပယ်ရှင်းတော်မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

၄။ ဣဿရိယ၊ ဓမ္မ၊ ယသ၊ သီရိ၊ ကာမ၊ ပယတ္တတည်းဟူသော ဘဂ ခေါ်ဝေါ် ၆-ပါးသော ဘုန်းတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၅။ ကိုယ်တော်နှင့်စိတ်တော်ကို ဝသီဘော်မြောက်အောင် အခေါင်အထွတ် ဆန္ဒသွတ်ရှိုင်း အလိုရှိတိုင်းနိုင်နင်း၍ အစိုးရတော်မူခြင်းတည်းဟူသော ဣဿရိယ ဘုန်းတော်၊ လောကီလောကုတ္တရာတို့၏ အညွန့်အဖူး အထူးအမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော စျာန်အဘိညာဉ် မဂ်ဖိုလ်တရားတည်းဟူသော ဓမ္မဘုန်းတော်၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဘဝဂ်ခိုင်းအောင် ပျံ့လှိုင်း ထင်ရှားကျော်ကြားတော်မူခြင်း တည်းဟူသော ယသ ဘုန်းတော်၊ ယောက်ျားမြတ် တို့၏ ၃၂-ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီး၊

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၂၇

ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်၊ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်
သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ဝင်းပ သပ္ပာယ်တော်မူလှသည့်ရူပကာယ
၏ ပြည့်စုံတော်မူခြင်း ကျက်သရေတော် တည်းဟူသော သီရိ
ဘုန်းတော်၊ ကိုယ်တော်မြတ်၏ အကျိုးစီးပွား၊ ဝေနေယျ
သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွား တည်းဟူသော အတ္တ
ဟိတ၊ ပရဟိတ ၂-ပါးတို့ကို အလုံဆန္ဒတော် အတိုင်း ပြီးစီး
ပြည့်စုံစေနိုင်သော ကာမဘုန်းတော်၊ တလောကလုံး၏ ဆရာ
ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော လုံ့လ သမ္မပ္ပဓာန် ဝီရိယ
တည်းဟူသော ပယတ္တ ဘုန်းတော်၊ ဤသို့အားဖြင့် ဘဂ-
ဝေါဝေါ ၆-ပါးသော ဘုန်းတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ
သောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ-ဟူသော အမည်တော်
နာမ။ပ။မြတ်စွာဘုရား။

၆။ အလုံးစုံသော သဘောတရားတို့ကို ကုသိုလ် စသည်
ခန္ဓာစသည်တို့ဖြင့်၎င်း၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို တဆယ့်ခြောက်ချက်
သော သဘောအနက် တို့ဖြင့်၎င်း၊ ဝေဖန်လှစ်ဟာ ဟောပြ
တော်မူသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ-ဟူသော အမည်
တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၇။ ဝိဟာရ ၃-ပါး၊ ဝိဝေက ၃-ပါး၊ ဝိမောက္ခ ၃-ပါး
တို့ကို၎င်း၊ ထို့ပြင် လောကီ လောကုတ္တရာ တရားထူးတို့ကို၎င်း
မှီဝဲဆည်းကပ်တော်မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ
ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၈။ ကသိုဏ်း စသည်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ရူပဈာန် ဟူသော ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၊ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဈာန် ဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရ၊ ဖလသမာပတ်ဟူသော အရိယဝိဟာရ အားဖြင့် ၃-ပါးသော ဝိဟာရတို့ကို၎င်း၊ ကာမဂုဏ် ၅-ပါး မှ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌နေခြင်းဟူသော ကာယဝိဝေက၊ ပဌမဈာန် စသည်ဖြင့် နိဝရဏစသည်တို့မှ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းဟူသော စိတ္တ ဝိဝေက၊ ဥပဓိ ၄-ပါးမှဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဥပဓိဝိဝေက အားဖြင့် ၃-ပါးသော ဝိဝေကတို့ကို၎င်း၊ အနတ္တာနုပဿနာ ဖြင့် ရသည့် မဂ်တည်းဟူသော သုညတဝိမောက္ခ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ ဖြင့် ရသည့် မဂ်တည်းဟူသော အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခ၊ အနိစ္စာ- နုပဿနာဖြင့်ရသည့် မဂ် တည်းဟူသော အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ အားဖြင့် ၃-ပါးသော ဝိမောက္ခတို့ကို၎င်း၊ ထိုမှတစ်ပါး လောကီ ဈာန်အဘိညာဉ်တို့နှင့် လောကုတ္တရာ သမာပတ်တို့ကို၎င်း မှီဝဲ ဆည်းကပ်တော်မူပြီးသောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါ ဟူသော အမည်တော်နာမ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား။

၉။ ကာမ ရူပ အရူပဟူသော ဘဝသုံးပါး၌ အစဉ်မနား ပြေးသွားနေသော ဘဝတဏှာကို ထွေးအန်စွန့်ပယ်တော်မူပြီး သောကြောင့် ရတော်မူသော ဘဂဝါဟူသော အမည်တော် နာမဝိသေသ ဂုဏ်တံခွန်ဖြင့် မိုးစွန့်ဘဝဂ် မဆန့်တက်အောင် နှံ့လျက်ကျော်စောတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ဤဘဂဝါဂုဏ်တော် ၉-ပုဒ်တို့တွင် ၄-နှင့် ၅, ၇-နှင့် ၈-တို့သည် အကျဉ်းနှင့်အကျယ် အဖြစ်မျှသာ ထူးသည်။)

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၂၉

ဤသို့လျှင် အရဟံ အစရှိသော ၉-ပါးသော ဂုဏ်တော်၊
၁၀-ပါးသော ဂုဏ်တော်၊ အနန္တဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်တို့
နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သက်တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညုမြတ်စွာ
ဘုရားကို ဘုရားတပည့်တော်သည် ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍
ရှိခိုး ပါ၏မြတ်စွာဘုရား။

(၃-ကြိမ် ထပ်၍ဆိုပါ)

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး ပြီး၏။

(၄-၆-၇၀)ရက်နေ့ ပြင်ဆင် ရေးကူးပြီးသည်။

တရားဂုဏ်တော် (၆)ပါး ရှိခိုး

ဘဂဝတ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အက္ခာတော၊ ဟောကြားတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတော်သည်။

၁။ သ္မာက္ခာတော၊ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ဟောအပ်သော တရားတော်မြတ်ပါပေ တကား။

၂။ သဒ္ဓိဋ္ဌိကော၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်လျက် မျက်မှောက် ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်သော တရားတော်မြတ်ပါပေ တကား။

၃။ အကာလိကော၊ အချိန်အခွင့် မဆိုင်းလင့်ပဲ အသင့် လက်ငင်း ချက်ချင်း အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။

၄။ ဧဟိပဿိကော၊ လာပါ-ကြည့်လှည့်ပါဟု ကျင့်ကြံ အားထုတ်ရန် ဖိတ်မန်တိုက်တွန်းထိုက်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။

၅။ ဩပနေယျိကော၊ မိမိသန္တာန်၌ တည်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၃၁

၆။ ပဇ္ဇတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညဟိ၊ တရား မြင်သိသည့်
ပညာရှိရှစ်ပါး အရိယာများသာလျှင် ကိုယ့်တရားနှင့်
ကိုယ် အသီးအသီး သိမြင်ခံစားရသော တရားတော်
မြတ်ပါပေတကား။

သွာက္ခာတ- အစရှိသော ဤဂုဏ်တော်(၆)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ
တော်မူသော မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ်
အားဖြင့် ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို ဘုရားတပည့်
တော်သည် ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်
မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

တရားဂုဏ်တော် (၆)ပါးရှိခိုး ပြီး၏။

သံဃာ့ဂုဏ်တော် (၉)ပါး ရှိခိုး

ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကသံဃော၊ တပည့်သားအပေါင်း သံဃာတော်သည်။

- ၁။ သုပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော၊ လောဘ-ဒေါသ-မောဟကင်းကြောင်း (သီလ-သမာဓိ-ပညာ အကျင့်ကောင်းကို) ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၂။ ဥဇ္ဈပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ထား အကောက်သုံးပါး ကင်းရန် ဖြောင့်မန်စွာ ကျင့်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၃။ ဉ္ဇယပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရန် နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ သင့်လျော်စွာ ကျင့်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၄။ သာမိဓိပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇော၊ သူများကပြုသည့် ရိုသေမှုနှင့် သင့်တင့်ထိုက်တန်အောင် ကျင့်ကြံတော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၅။ အာဟုနေယျော၊ အရပ်ဝေးမှသော်လည်း ဆောင်လာ၍ ပေးလှူပူဇော်ထိုက်၊ ပေးလှူသည်ကို ခံယူတော်မူထိုက်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။

ရှိခိုးတော်မူလေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးများ

၃၃

- ၆။ ပါဟုနေယျော၊ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သည့် ဧည့်သည်များ အတွက် အထူးပြုပြင်ထားသော စားကောင်းသောက်ဖွယ်ကိုသော်လည်း ပေးလှူ ပူဇော်ထိုက် ခံယူတော်မူထိုက်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၇။ ဒက္ခိဏေယျော၊ နောင်တမလွန်လောက၌ ကောင်းကျိုးရမည်ဟု ယုံကြည်၍ ပေးလှူသည်ကို ခံယူတော်မူထိုက်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၈။ အဉ္စလိကရဏီယော၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မှန်စွာ ရမည်ဟု ယုံကြည်မျှော်ကိုးလျက် လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးထိုက်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၉။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ၊ ကောင်းမှုမျိုးကို စိုက်ပျိုးရန်အလို့ငှါ သတ္တဝါအပေါင်း၏ အကောင်းဆုံး လယ်ယာမြေ ဖြစ်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။

သုပ္ပဋိပန္န အစရှိသော ဤ(၉)ပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါးအားဖြင့် ရှစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်း သံဃာတော်မြတ်ကို ဘုရားတပည့်တော်သည် ရှိသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

သံဃာ့ဂုဏ်တော် (၉)ပါး ရှိခိုးပြီး၏။

ဘုရားရှိခိုး-၃

ဉာဏ်စဉ် ၁၆-ပါး ဘုရားရှိခိုး

- ၁။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒံ၊ တပ္ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟံ။
တံသမ္မသနံ ဥဒယ-ဗ္ဗယဉာဏဉ္စ ဘင်္ဂင်္ဂံ။
- ၂။ ဘယဉာဏံ အာဒိနဝ-ဉာဏဉ္စ နိဗ္ဗိဒံ အထ။
မုဉ္ဇိတုကမ္ပတံ ပဋိ-သင်္ခ သင်္ခါရပေက္ခကံ။
- ၃။ အနုလောမဉ္စ ဂေါတြဘုံ၊ မဂ္ဂဉာဏံ ဖလံ တထာ။
ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏန္တိ၊ တိလောကမှိပိ ကေနစိ။
- ၄။ အဒေသိယေ သာသနိကေ၊ ဉာဏိမေ သောဠသုတ္တရေ။
ဒေသေတာရံ ပဝတ္တာရံ၊ ဗုဒ္ဓံ တိဟာဒရံ နမေ။

- (၁) နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒံ၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍
သိသော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၎င်း။
- (၂) တပ္ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်း
တရားကို ပိုင်းခြား၍သိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၎င်း။
- (၃) တံ သမ္မသနံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အား
ဖြင့်သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ သိမြင်သော သမ္မသနဉာဏ်၎င်း။
- (၄) ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဉ္စ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ အသစ်အသစ်ဖြစ်
ပေါ်လာခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် တခဏခြင်း ပျက်စီး
သွားခြင်းကို ရှုမှတ်ထင်ထင် သိမြင်သော ဥဒယဗ္ဗ
ဉာဏ်၎င်း။
- (၅) ဘင်္ဂင်္ဂံ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းကိုသာ ရှုမှတ်
ထင်ထင်သိမြင်သော ဘင်္ဂဉာဏ်၎င်း။

(၇) အာဒီနဝညဏဉ္စ၊ နာမ်ရုပ်သင်္ခါရတို့၌ ကိုးကွယ်ရာ
မထင် အပြစ်မြင်သော အာဒီနဝညဏ်၎င်း။

(ဂ) နိဗ္ဗာန်၊ နာမ်ရုပ် သင်္ခါရတို့၌ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗာန်ဉာဏ်၎င်း။

အထ၊ အနက်သဘောတူသော ရှေ့ဉာဏ်သုံးခုမှတစ်ပါး
အနက်သဘောတူသော နောက်ဉာဏ်သုံးခုကား။

(၉) မုဉ္ဇိတုကမ္ပတံ၊ နာမ်ရုပ် သင်္ခါရတို့မှ အလွန်အမင်း လွတ်ကင်းထွက်မြောက်လိုသော မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်၎င်း။

(၁၀) ပဋိသန္ဓ်၊ အလွန်အမင်း လွတ်ကင်း ထွက်မြောက် လိုလှ
သဖြင့် ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကိုပင် အနိစ္စ အစရှိသော
လေးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် တွင်တွင် အား
ထုတ်၍ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အနေအားဖြင့် ကောင်း
ကောင်းကြီး ထင်မြင်သော ပဋိသန္ဓ်ဉာဏ်၎င်း။

(၁၁) သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အနေအားဖြင့်
ကောင်းကောင်းထင်မြင်၍ လွတ်မြောက်ရာ လွတ်
မြောက်ကြောင်းကို ရသဖြင့် အလွန် ပြင်းထန်သော
လုံ့လကိုလည်း မပြု၊ ထိုနာမ်ရုပ် သင်္ခါရုတို့၌ ကြောက်
လန့်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း နှစ်ပါးကိုလည်း စွန့်ပယ်၍
သိရုံ သိရုံသာ အညီအမျှ ရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာ
ဉာဏ်၎င်း။

၃၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

- (၁၂) အနုလောမဉ္ဇ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ဥဒယဗ္ဗယ စသော ရှေးဉာဏ် ရှစ်ပါးနှင့် နောက်မဂ္ဂသစ္စာအား လျော်သော (ဂေါတြဘူ၏ ရှေးအခြားမဲ့၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်သော) အနုလောမဉာဏ်၎င်း။
- (၁၃) ဂေါတြဘုံ၊ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကိုဖြတ်၍ အရိယာအနွယ် ဇာတ်သို့ရောက်စေလျက် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ မဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ တကြိမ်မျှသာဖြစ်သော ဂေါတြဘူ ဉာဏ်၎င်း။
- (၁၄) မဂ္ဂဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက် သစ္စာ လေးပါးကို တပြိုင်နက်သိသော မဂ်ဉာဏ်၎င်း။
- (၁၅) ဓလံ၊ မဂ်ဉာဏ်ကဲ့သို့ပင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖြစ်သော ဖိုလ်ဉာဏ်၎င်း။
- (၁၆) တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နှင့် ပယ်ပြီးသော ကိလေသာ မပယ်ရသေးသော ကိလေသာ အားဖြင့် ဤငါးပါးသော တရား အစုတို့ကို ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိလောကမ္ပိ၊ ကာမ ရူပ အရူပဟု လောကသုံးဖြာ စကြာဝဠာရှိသမျှ အနန္တ မဆုံး လောကကြီးတခုလုံး၌။ ကေနစိပိ၊ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တဦးတယောက်မျှ သော်လည်း။ အဒေသိယေ၊ မကြားမနာ ကြံစည်ကာဖြင့် ယထာဘူတ

အမှန်အကန်ကျအောင် ဟောပြခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရာ
ကောင်းကုန်သော။ သာသနိကေ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာ
သနာတော်ကြီး အတွင်း၌သာလျှင် ပေါ်လင်းဖြစ်
ထွန်းနိုင်ကောင်းကုန်သော။ ဥတ္တရေ၊ လောကီပညာ
အရပ်ရပ်တို့ထက် ထူးကဲ မြင့်မြတ်ကုန်သော။ ဣမေ၊
သောဠသညဏေ၊ ဤ (၁၆)ပါးသော ဉာဏ်တို့ကို။
ဒေသေတာရံ၊ မိမိကိုယ်တော်တိုင် ပိုင်ပိုင်လှလှ အမှန်
အကန်သိရ၍ လှစ်ဟထုတ်ဖော် ဟောကြားတော်
မူတတ်ပေထသော။ ပဝတ္ထာရံ၊ မိမိကိုယ်တော်တိုင်
ပိုင်နိုင်ပြီးစီး ဖြစ်စေပြီးမှ ခိုမှီးကင်လာ မြဟွာ နတ်လူ
ကျွတ်ထိုက်သူ မှန်သမျှ ကလျာဏပုထုဇဉ် အရိယာ
သင်္ခေတို့၏ ကြည်လင်သော စိတ်သန္တာန်ဝယ် အဖန်
ဖန် အားဖြင့် ဖြစ်ပွား စေတော် မူတတ် ပေထသော။
ဗုဒ္ဓံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟော်ရှင် မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို။
အဟံ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည်။ တီဟံ၊ ကာယညွတ်ချီ
ဝစီ မန သုံးဒွါရတို့ဖြင့်။ နမေ-နမာမိ၊ ကြည်ညို
မြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

ဝ-ပ-ပ-က

၁၉၈၁-ခု

အုပ်စု ၈၀၀၀။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဂုဏ်တော်ကိုးပါး ဘုရားရှိခိုး

အုပ် ၁၀၀-မှအထက် အလှူရှင်များစာရင်း

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၁။	ဦးကျော်သောင်း-ဒေါ်မျိုးသိမ့် မိသားစု အမှတ် (၈၂)၊ အင်းယားလမ်း ရန်ကုန်မြို့။	၅၀၀	၄၀၀
၂။	ဗိုလ်ကြီး မောင်တင် မိသားစု အမှတ်(၄၉)၊ ယောက်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀	၁၆၀
၃။	ဦးတင်ဟုတ်-ဒေါ်ချစ်တင်မိသားစု အမှတ် ၁၁၂၊ ခရောင်လမ်း၊ ဒဂုံ။	၂၀၀	၁၆၀
၄။	ဒေါ်တင်ရီ-ဒေါ်ကတဦးဘကလေး၊ ဒေါ်မြကြည်၊ အမှတ် (၇၆-အေ)၊ ဂွတ္တလစ်လမ်း။	၁၀၀	၈၀

ဘုရားရှိခိုး- ၄

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၅။	ဦးပွင့်ကောင်း-ဒေဝီခင်နွဲ့ရီမိသားစု အမှတ် (၁၁၉)၊ ဝင်ဒါမီယာ ရန်ကုန်။	၅၀၀	၄၀၀
၆။	ဒေဝီကျင်မြ၊ ၈၂-တက္ကသိုလ် ရိပ်သာလမ်း။	၂၀၀	၁၆၀
၇။	ဦးတင်မောင်-ဒေဝီမြင့် မိသားစု အမှတ်(၁၆၂-စီ)၊ ပထမ သီရိ ရိပ်သာ၊ အလုံ။	၂၀၀	၁၆၀
၈။	ဦးစိန်-ဒေဝီလှကြည် မိသားစု အမှတ် (၅၆-အက်ဖ်) သီရိမာ လာလမ်းသွယ်၊ ၇-မိုင်ခွဲ၊ ပြည်လမ်း ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၉။	ဦးညိုမောင်-ဒေဝီထူး မိသားစု အမှတ်(၄၀)၊ ခေမာလမ်း၊ စမ်းချောင်း။	၁၀၀	၈၀
၁၀။	ဦးကြည်-ဒေဝီကြွေ (လှဝိဇ္ဇာ ဘော်လီ)အမှတ် ၂၃၉၊ ကျိုက္ကစံ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀

အလှူရှင်မျှားစာရင်း

၄၁

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၁၁။	ဒေါ်သန်းနု၊ ဒေါ်ခင်အုန်း၊ အမှတ်(၁၅-က)၊ နတ်မောက် ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၁၂။	ဒေါ်ခင်အုန်း အမှတ်(၃၂-ဂျေ) ၆-မိုင်ခွဲ၊ ပြည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၁၃။	ဦးမောင်အေး-ဒေါ်ရင်မေ (ညီမ) ဒေါ်မြမြစိန်၊ အမှတ် (၇၆)၊ ချမ္မာဖိလမ်း၊ အလုံ။	၁၀၀	၈၀
၁၄။	ဦးချစ်-ဒေါ်တင့်အေး ရည်စူး၍ (သမီး) ဒေါ်အေးစု၊ အမှတ် ၁၃၃၊ အနော်ရထာလမ်းနှင့် ခရစ်လမ်းထိပ်၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၁၅။	ဒေါ်အုန်းကြည်၊ ဒေါ်အမာ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၁၆။	ဒေါ်အေးကြိုင်၊ သာသနာ့ရိပ်သာ။	၁၀၀	၈၀
၁၇။	ဒေါ်အေးကြည် သား - သမီး မြေးတစု၊ အထက် ဆွမ်းစား ကျောင်း၊ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀	၁၆၀

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်စု	ကျပ်
၁၈။	ဒေါ်တင်တင်ကြည်၊ ဒေါ်သန်း မြင့်၊ ၈၀/၈၂၊ ချမ္မာပီလမ်း အလုံ။	၁၀၀	၈၀
၁၉။	ဦးစိုးမောင် - ဒေါ်ညွန့်ခင် မိသားစု၊ ၁၃၄/၁၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်။	၁၀၀	၈၀
၂၀။	မိဘနှစ်ပါးနှင့်ညီမ မစောလှိုင် တို့အား ရည်စူး၍ ဆရာမကြီး ဒေါ်အုန်းမြင့်နှင့် မောင်နှမ တစု၊ သန်လျင်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၂၁။	ဦးတင်လှ-ဒေါ်ညွန့်မေ၊ သမီး မနွယ်နီဦး၊ ပဲခူးတန်း၊ အောင်လံမြို့။	၁၀၈	၈၆-၄၀
၂၂။	ဦးညိုမိုးမောင် - ဒေါ်စိန်တင် မိသားစု၊ (၃၇) မြင်တော်သာ လမ်း၊ ၃-ရပ်ကွက်၊ သာကေတ။	၁၀၀	၈၀
၂၃။	ဆရာမြိုင်-ဒေါ်အေးအေးသိန်း မိသားစု၊ ၇-ရတနာလမ်း၊ ဆ/ခ-ရပ်ကွက်၊ သင်္ကန်းကျွန်း။	၁၀၈	၈၆-၄၀

အလှူရှင်များစာရင်း

၄၃

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၂၄။	ဒေါ်ချစ်ချစ်အား ရည်စူး၍ ဒေါ်အေးပုနှင့် ဒေါ်စောကြည် ၁၈၃/၂၉-လမ်း။	၁၀၀	၈၀
၂၅။	ဦးအေးမောင်(နယူးဘားမား) မိသားစု၊ အမှတ်(၆၈-ဒီ) အင်းယားလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၂၆။	ဦးငင်းထိန် - ဒေါ်ခင်ခင်လှ မိသားစု၊ အမှတ်(၂၁) မောင်ပုလဲဆင့်လမ်း၊ ကုက္ကိုင်း။	၁၀၈	၈၆-၄၀
၂၇။	ဦးဘညွန့်-ဒေါ်သန်းသန်း။	၁၀၀	၈၀
၂၈။	ဦးသန်းထွန်း - ဒေါ်သန်းသန်း မိသားစု၊ အမှတ် ၉၁၊ အနော် ရထာလမ်းနှင့် ဗိုလ်တထောင် ဘုရားလမ်းထောင့်၊ ရန်ကုန်မြို့။	၂၀၀	၁၆၀
၂၉။	ဦးစိန်ဖေ - ဒေါ်ဦး မိသားစု၊ အမှတ် ၅၂၊ ဂူတ္တလစ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၃၀။	ဦးတင်အေး-ဒေါ်မမ မိသားစု၊ အမှတ် ၁၄၀၊ ဆူပါပင်လမ်း၊ အလုံ။	၁၀၀	၈၀

၄၄

အလှူရှင်များစာရင်း

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၃၁။	ဦးလှိုင်မြင့်-ဒေါ်မြမြ မိသားစု၊ အမှတ် ၄၂၊ ကျောင်းလမ်း၊ အလုံ။	၁၀၀	၈၀
၃၂။	ဦးချစ်သိန်း-ဒေါ်ကုလားမ မိသားစု၊ အောင်ဆုပန်ရပ်ကွက် သုဝဏ္ဏ။	၁၀၀	၈၀
၃၃။	ဒေါ်စိန်မိသားစု၊ ၄၀၀၊ မာလာမြိုင်လမ်း၊ ၁၆-ရပ်ကွက် တောင်ဥက္ကလာပ။	၁၀၀	၈၀
၃၄။	ဒေါ်ကြည်ညွန့်၊ ဒေါ်ကြည်ဟိုး ဒေါ်မြသွယ်၊ ၁၉၀-ဟင်္သာတ လမ်း၊ ပဲခူး။	၁၀၀	၈၀
၃၅။	ယောဂီအများကောင်းမှု၊ သာသနာ့ရိပ်သာ။	၁၀၀	၈၀
၃၆။	ယောဂီအများကောင်းမှု၊ သာသနာ့ရိပ်သာ။	၁၀၀	၈၀
၃၇။	ဒေါ်တင်လှနှင့်ဓမ္မမိတ်ဆွေများ သာသနာ့ရိပ်သာ။	၁၀၀	၈၀

အလှူရှင်များစာရင်း

၄၅

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၃၈။	မိဘနှစ်ပါးအားရည်စူး၍ သမီး ဒေါ်တင်လှ၊ စကားမြားကျေး ရွာ၊ မြောင်းမြမြို့နယ်။	၁၀၀	၈၀
၃၉။	မိဘနှစ်ပါးအားရည်စူး၍ ဦးထွန်းကြည်·ဒေါ်သန်းညွန့် မိသားစု၊ ရွှေဗျိုင်းဖြူဘုရားလမ်း ညောင်လေးပင်ရပ်၊ မော်လမြိုင်	၁၀၀	၈၀
၄၀။	ဒေါ်လှရင်၊ ၁၀/၁၁-လမ်း	၁၀၀	၈၀
၄၁။	ကိုထင်အောင် - မတင်တင်လှိုင် (သား) တက်နေထူး၊ တိုက် ၁၅၇/က၊ ရန်ကင်း။	၁၀၀	၈၀
၄၂။	ဒေါ်မမကြီး၊ ဒေါ်ကြည်၊ ၁၁၇-ဝင်ဒါမီယာလမ်း။	၁၀၀	၈၀
၄၃။	ဦးလှထွန်း မိသားစု၊ အမှတ် (၄၄-ဘီ)၊ ဒူးဘန်းလမ်း ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၄၄။	ဦးချစ်မောင် - ဒေါ်တင်ရွှေ မိသားစု၊ ၁၉၀-ပန်းဆိုးတန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀

၄၆

အလှူရှင်များစာရင်း

စဉ်	အလှူရှင်	အုပ်ရေ	ကျပ်
၄၅။	ဒေါ်ကြည်မြင့်၊ ပညာရေး တက္ကသိုလ်။	၁၀၀	၈၀
၄၆။	ဒေါ်အေးကြည် ဒေါ်ကုသလ ထေရီ၊ ကျောက်မော်ရပ်၊ ထားဝယ်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၄၇။	ဦးထွန်းလှိုင်-ဒေါ်တင် သားသွီး မြေးတစု၊ ၁၀၇၊ ၂၉ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။	၁၀၀	၈၀
၄၈။	ဦးချိန်ဆိုင်-ဒေါ်စန်းကြည် လန်ကုစ္စတာလမ်း။	၁၀၀	၈၀
၄၉။	ဒေါ်ခင်မမ၊ သား-မောင်ခင်မောင်ကျော်။	၁၀၀	၈၀
၅၀။	ဦးကြည်ညွန့်နှင့် အမများမိသားစု အမှတ် ၁၂၁ (B) ဝင်ဒါမီယာလမ်း	၁၀၀	၈၀

ဂုဏေတိ ဗုဒ္ဓံ ဂုဏာရုံစိုး နာကံဆင်တုံ ဖာလုရှင်များ

၁။	ဦးတင်မောင်-ဒေါ်မကြီး မိသားစု
အမှတ် (၅၈-စီ) နတ်မောက်
လမ်းသွယ်၊ ရန်ကုန်မြို့	၁၀၀-အုပ်	ဂဓိ
၂။	ကြီးမေ-ဒေါ်ကင် တို့တို့နှင့်
မြေးများ၊ ၂၁ ၂/၃ ရန်ကင်း	၁၀၀-အုပ်	ဂဓိ
၃။	ဦးယုဆိုင် - ဒေါ်ရှုကြူ မိသားစု၊
၁၅-တင့်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့	၁၀၀-အုပ်	ဂဓိ
၄။	ဦးခင်မောင်ကျော်-ဒေါ်ကံတာ
ဒေါ်မြမြအေး၊ မြရတနာမိသားစု	၂၅၀-အုပ်	၂၀၀
၅။	ဒေါ်ခင်ရှေ့-ဒေါ်အေးကြည်
(ပတ္တမြား)	၁၀၀-အုပ်	ဂဓိ

သစ္စာအနက် ၁၆-ချက်

ဒုက္ခသစ္စာ

ပိဋ္ဌနဋ္ဌ-ညှဉ်းဆဲတတ်,ညှဉ်းဆဲအပ်သော အနက်သဘော၊
 သင်္ခတဋ္ဌ-ပြုပြင်အပ်သော အနက်သဘော၊
 သန္တာပဋ္ဌ-ပူလောင်စေတတ်သော အနက်သဘော၊
 ဝိပရိဏာမဋ္ဌ-ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲ မတည်မြဲသောအနက်သဘော။

သမုဒယသစ္စာ

အာယုဟနဋ္ဌ-ဆင်းရဲပွားအောင် အားထုတ်ခြင်း အနက်သဘော၊
 နိဒါနဋ္ဌ- ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အနက်သဘော၊
 သံယောဂဋ္ဌ-သံသရာဆင်းရဲနှင့်ယှဉ်တွဲစေတတ်သောအနက်သဘော၊
 ပလိဗောဓဋ္ဌ-နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင်တတ်သော အနက်သဘော။

နိရောဓသစ္စာ

နိဿရဏဋ္ဌ-ဆင်းရဲဒုက္ခမှကင်းလွတ်ထွက်မြောက်သောအနက်သဘော
 ဝိဝေကဋ္ဌ-သင်္ခါရဒုက္ခ လုံးဝကင်းရှင်းဆိတ်ငြိမ်ခြင်းအနက်သဘော၊
 အသင်္ခတဋ္ဌ-အကြောင်းတစုံတခုက မပြုရသော အနက်သဘော၊
 အမတဋ္ဌ-မသေမပျက်ပဲ အမြဲတည်နေသော အနက်သဘော။

မဂ္ဂသစ္စာ

နိယျာနဋ္ဌ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်သွားတတ်, ထုတ်ဆောင်တတ်သော
 အနက်သဘော၊
 ဟေတုဋ္ဌ-အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အနက်သဘော၊
 ဒဿနဋ္ဌ-နိဗ္ဗာန်အလင်းကို ဖောက်ထွင်းမြင်ကာ လေးသစ္စာကို
 ပိုင်နိုင်စွာသိမြင်ခြင်းအနက်သဘော၊
 အာဓိပတေယျဋ္ဌ-အကြီးအမှူးဖြစ်ခြင်း အနက်သဘော။